

Specijalizovana veća za Kosovo – Osnovni Sud

Nalog za reparaciju (Javna sednica)

Strana 1

1 Četvrtak, 6. april 2023.

2 [Nalog za reparaciju]

3 [Javna sednica]

4 [Optuženi ulazi u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 12:00h

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobar dan i
7 dobrodošli.

8 Molim Sudsku službenicu, odn. Sudskog službenika da
9 najavi predmet.

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Ovo je predmet KSC-BC-2020-05,
11 Specijalizovani Tužilac protiv Saliha Mustafe.

12 Hvala.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Prvo ću
14 zamoliti strane u postupku da se predstavle.

15 Pre svega, Zastupnici žrtava.

16 Izvolite, imate reč.

17 GĐA. PUES: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude, dobar dan

18 svima. Žrtve koje učestvuju u predmetu, danas zastupamo

19 Brechtje Vossenberga, moja pomoćnica, ko-zastupnica, i ja, Anni
20 Pues.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

22 Sada Odbrana, izvolite.

23 G. VON BONE [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Odbranu

24 zastupam ja, Julius Von Bone, Branilac, a g. Mustafa je danas
25 prisutan u sudnici sa nama. Drugi članovi tima Odbrane, prate

1 zasedanje preko video veze, odn. sistema *Legal Transcend*.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

3 Tužilaštvo.

4 GĐA. SILVIA D'ASCOLI: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude.

5 Tužilaštvo danas zastupaju g. Alex Whiting, vršilac

6 dužnosti Specijalizovanog Tužilaštva, Julie Mann, naša

7 referentkinja za predmet, i ja, Silvia D'Ascoli, Tužilac.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala. Sada

9 Sekretarijat, izvolite.

10 G. ROCHE [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Ja sam Ralph

11 Roche, načelnik Odeljenja sudskih poslova u okviru

12 Sekretarijata.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

14 Pretresno veće I, danas će izneti odluku o reparacijama u

15 predmetu i prisustvu Saliha Mustafe. Nalog o reparacijama biće

16 objavljen javno u prisustvu g. Mustafe. Dok budem čitala

17 sažetak ključnih zaključaka Panela, naglašavam da ovaj sažetak

18 nije deo Naloga o reparacijama koja je jedina autoritativna

19 verzija odluke i zaključaka Panela. Ovaj neautoritativni

20 sažetak, biće dostupan na web stranici Specijalizovanih veća.

21 Na početku želim da naglasim, da današnje zasedanje

22 predstavlja prekretnicu za Specijalizovana veća Kosova, kao

23 prvi Nalog o reparacijama ovoga Suda, koji se izdaje.

24 Reparacije su integralni deo krivičnog postupka. One su od

25 suštinske važnosti za vršenje pravde, koja se pruža žrtvama

Specijalizovana veća za Kosovo – Osnovni Sud

Nalog za reparaciju (Javna sednica)

Strana 3

1 zbog ozbiljnih kršenja ljudskih prava i međunarodnog
2 humanitarnog prava.

3 Ovaj nalog proističe iz osuđujuće presude koja je
4 izrečena Salihu Mustafi 16. decembra 2022. Podsećamo u vezi s
5 tim, da je g. Mustafa proglašen krivim, za tri tačke krivičnih
6 dela, odn. ratne zločine -- ratnih zločina, a to su:
7 proizvoljno zatvaranje, mučenje i ubistvo koje je on direktno
8 ili u okviru udruženog zločinačkog poduhvata izvršio otprilike
9 između 1. aprila 1999. godine, i kraja istog meseca, na imanju
10 u Zlašu na Kosovu. G. Mustafa osuđen je na 26 godina zatvora,
11 pri čemu mu se u kaznu uračunava vreme provedeno u pritvoru
12 Specijalizovanih veća Kosova od 24. septembra 2020. godine.

13 Podsećam na to, da su za žrtve učesnike u postupku,
14 odobrene zaštitne mere, koja podrazumevaju da se njihova imena
15 i identitet, ne otkrivaju javnosti. U skladu s tim, tokom ovog
16 zasedanja, kada budem govorila o žrtvama koristiću šifre koje
17 su im dodeljene. Osim toga, Panel je pažljivo razmotrio koje
18 će dodatne informacije otkriti javnosti, imajući u vidu
19 neophodnu zaštitu žrtava, imajući u vidu neophodnu zaštitu
20 žrtava, ali i načelo javnosti postupka.

21 Sada ću preći na sažetak Naloga o reparacijama.

22 Izneću kratak pregled postupka.

23 Dana 4. februara 2023., Pretresni panel I je doneo
24 odluku, da se u slučaju osuđujuće presude, žrtve ne upućuju na
25 pokretanje parničnog postupka pred sudovima na Kosovu, već da

1 se izda Nalog o reparacijama. Stoga je postupak o reparacijama
2 vođen uporedo sa suđenjem.

3 Dana 30. juna 2022., Zastupnica žrtava, podnela je zahtev
4 za reparacije, u ime 8 žrtava kojima je odobreno učešće u
5 postupku.

6 Detaljan pregled merodavnog prava i načela, dostupan je u
7 javnoj verziji o Naloga o reparacijama. Za potrebe ove sažete
8 verzije, izdvojila bih sledeće.

9 Panel naglašava da se pred Specijalizovanim većima
10 Kosova, svrha reparacija ne sastoji samo u tome, da se osuđeno
11 lice kazni, kako je predviđeno Članom 46 zakona, već da se
12 konstatuje i nadoknadi u meri u kojoj je to moguće, šteta koja
13 je naneta žrtvama.

14 U skladu s tim, žrtve treba da ostvare svoja prava na
15 opravdane odgovarajuće i blagovremene reparacije.

16 Prelazeći na utvrđena načela u pogledu odgovornosti za
17 reparacije, Panel je konstatovao, da Nalog za reparacije ne
18 može ići izvan okvira krivičnih dela, za koja je utvrđena
19 odgovornost određenih lica, i može se izdati isključivo
20 osuđenom licu. Pri utvrđivanju odgovornosti osuđenog lica za
21 reparacije, odgovornost drugih lica, organizacija ili države,
22 nije relevantna. Isto tako, imovinsko stanje osuđenog lica,
23 nije relevantno prilikom utvrđivanja njegove odgovornosti za
24 reparacije.

25 Prvo ću se ukratko osvrnuti na pristup Panela, prilikom

1 ocenjivanja dokaza žrtava, za potrebe utvrđivanja reparacija.

2 Pre svega, Panel se oslonio na činjenične i pravne
3 zaključke donete u prvostepenoj presudi, na osnovu kojih je g.
4 Mustafa oglašen krivim i na osnovu kojih mu je izrečena kazna.
5 Panel je pored toga razmotrio između ostalog, zahtev za
6 reparacije, koji je podnela Zastupnica žrtava. Podnesak o
7 posledicama krivičnih dela po žrve, izveštaje veštaka IMMO-a i
8 Lerzov izveštaj.

9 Na kraju, Panel konstatuje, da je Odbrana tokom čitavog
10 postupka zadržala isti stav. Naime, da g. Mustafa, budući da
11 negira odgovornost za sve optužbe, nije dužan da žrtvama plati
12 ikakve reparacije. Odbrana stoga, nije podnela nikakav
13 materijal -- nikakva materijalno-pravna izjašnjenja u postupku
14 o reparacijama u ovom predmetu.

15 Pre nego što pređem na izricanje Naloga o reparacijama g.
16 Mustafi, izneću sažet pregled zaključaka panela o obimu i
17 stepenu štete, koju su pretrpele žrtve učesnici u ovom
18 postupku. U skladu sa Članom 22(7) Zakona.

19 Počeću sa izjašnjavanjem zastupnice žrtava.

20 Zastupnica žrtava podnela je zahteve za reparacije u ime
21 8 žrtava učesnika. Zastupnica žrtava navodi da su žrtve 8, 9 i
22 10, u daljem obraćanju ću ih nazivati 'neposredne žrtve',
23 pretrpela je materijalnu i nematerijalnu štetu, koje su
24 posledice proizvoljnog lišavanja slobode, i mučenja kao ratnih
25 zločina, koje je protiv njih izvršio g. Mustafa.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Nalog za reparaciju (Javna sednica)

Strana 6

1 Ona dalje iznosi, da su Žrtva 5, 6, 11, 12 i 13, u daljem
2 obraćanju 'posredne žrtve', pretrpele dugoročne duševne
3 patnje, kao posledicu proizvoljnog lišavanja slobode, mučenja
4 i ubistva, kao ratnih zločina, koje je g. Mustafa izvršio
5 protiv bliskog člana njihove porodice. Sada ću preći na
6 zaključke Panela.

7 Ukratko ću izneti zaključke Panela, u vezi sa svakom
8 žrtvom ponaosob, počevši od neposrednih žrtava.

9 Za početak, Panel se oslonio na zaključke iz prvostepene
10 presude, da su žrtve 8, 9 i 10, g. Mustafa i njemu podređeni
11 pripadnici jedinici BIA, proizvoljno lišili slobode i mučili
12 na imanju u Zlašu, te da su žrtve usled toga pretrpele telesno
13 oštećenje i duševni bol.

14 Što se tiče telesnih oštećenja koja je pretrpela Žrtva 9,
15 Panel je konstatovao da je tokom zatočeništva, taj čovek skoro
16 svakodnevno bio zlostavljan. Držan je u nehumanim i
17 ponižavajućim uslovima. Usled toga je pretrpeo veliki broj
18 povreda, a fizičke posledice trpi do današnjeg dana.

19 Kada je reč o duševnim patnjama, Panel je konstatovao, da
20 je taj čovek, u zatočeništvu čuo, kako su zlostavljani drugi
21 zatvorenici. I da je, kada bi bili vraćeni u štalu, video
22 povrede na njima. Imali su velike podlive, bili obliveni
23 krvlju i gubili su svest. Živeo je u stalnom strahu, da će on
24 biti sledeći, što je bilo ogromno psihičko opterećenje za
25 njega. Žrtva 9 takođe, ima simptome post traumatskog stresnog

1 poremećaja.

2 Povh toga, kada je reč o duševnim patnjama, Panel
3 napominje, da nakon izvršenih krivičnih dela, taj čovek, odn
4 Žrtva 9, ni sa jednom drugom žrtvom nije mogao da razgovara o
5 zatočeništvu, jer su one po njegovom mišljenju, to odbijale iz
6 straha. Ni on sam nije smeo da otkrije lekaru pravi razlog
7 svojih povreda.

8 Panel je zaključio, da je to posledica društvene stigme,
9 koja potiče iz Zlaša, kada je g. Mustafa kao učesnik u
10 Udruženom zločinačkom poduhvatu, sa drugim pripadnicima
11 jedinice BIA, okarakterisao zatvorenike drane na imanju u
12 Zlašu, pa i Žrtvu 'devetka' [kao što je prevedeno] u
13 kolaboracioniste i izdajnike. I tako ga izopštio iz njegove
14 zajednice. Time je g. doprineo, da se taj čovek oseća
15 izolovanim i stigmatizovanim. U sled toga, Žrtva 9 nije imala
16 priliku da prevaziđe doživljenu traumu.

17 Panel je takođe odlučio da je u okviru materijalne štete,
18 ovaj čovek pretrpeo gubitak prihoda i da su mu životni planovi
19 osujećeni do te mere, da mu je uskraćena mogućnost da ostvari
20 prosečnu karijeru.

21 U skladu s navedenim, Panel zaključuje, da je Žrtva 9,
22 zbog proizvoljnog lišavanja slobode i mučenja, kao ratnih
23 zločina za koje je g. Mustafa oglašen krivim, pretrpela
24 telesna oštećenja i duševne patnje s dugoročnim posledicama,
25 kao i materijalnu štetu.

1 Prelazimo na Žrtvu 8. Kada je reč o telesnom oštećenju,
2 Žrtva 9 je od posledica zlostavljanja bila u bolovima i imala
3 podlive. Što se tiče duševnih patnji kao i u slučaju Žrtve 9,
4 Žrtva 8 je bila svedok surovog zlostavljanja drugih
5 zatvorenika, usled čega je i dan-danas u strahu. Žrtva 8 ima
6 simptome post traumatskog stresnog poremećaja, a stres koji je
7 taj čovek doživeo, negativno se odrazio na njegove lične
8 odnose i porodicu. I njemu su usled pretrpljenih duševnih
9 patnji, osujećeni životni planovi. Pored toga, kada je g.
10 Mustafa kao učesnik u udruženom zločinačkom poduhvatu, zajedno
11 sa drugim pripadnicima jedinice BIA, okarakterisao ovog čoveka
12 kao kolaboracionistu, on je izopšten iz svoje zajednice, čime
13 je g. Mustafa doprineo osećanju straha kod tog čoveka, da
14 ispriča šta mu se dogodilo u Zlašu ili traži da se utvrdi
15 odgovornost za te događaje. Ni Žrtvi 8 nikad nije pružena
16 prilika da prevaziđe traumu proisteklu iz zatočeništva u
17 Zlašu.

18 Što se tiče materijalne štete, teška duševna trauma koju
19 je taj čovek doživeo, uticala je na njegovu sposobnost da
20 izgradi karijeru.

21 Stoga, Panel konstatuje da su Žrtvi 8 osujećeni životni
22 planovi i da je pretrpela gubitak prihoda. U skladu s
23 navedenim, Panel zaključuje da je Žrtva 8, kao rezultat
24 proizvoljnog lišavanja slobode i mučenja kao ratnih zločina,
25 za koje je g. Mustafa oglašen krivim, pretrpela telesno

1 oštećenje bez dugoročnih posledica, duševne patnje s
2 dugoročnim posledicama kao i materijalnu štetu.

3 Sada ćemo preći na Žrtvu 10.

4 Kad je reč o telesnom oštećenju, Žrtvu 10 su svakodnevno
5 zlostavljali i držali u ponižavajućim i nehumanim uslovima.
6 Zbog toga je taj čovek pretrpeo više povreda, od kojih se nije
7 oporavio.

8 Što se tiče duševnog bola, bio je prestravljen kricima
9 drugih zatvorenika, dok su ih prebijali i u stalnom strahu da
10 će on biti sledeći na redu za zlostavljanje. Žrtva 10 pati od
11 posledica do današnjeg dana.

12 Panel takođe zaključuje, da je tom čoveku duševni bol
13 nanet i time, što je tokom zatočeništva u Zlašu, g. Mustafa,
14 kao učesnik u udruženom zločinačkom poduhvatu sa drugim
15 pripadnicima jedinice BIA, žigosao kao kolaboracionistu i tako
16 ga izopštio iz njegove zajednice. G. Mustafa mu je time
17 uskratio mogućnost da otvoreno zatraži pomoć, da bi ublažio
18 traumu iz vremena provedenog u zatočeništvu u Zlašu.

19 Što se tiče materijalne štete nanete Žrtvi 10, Panel je
20 zaključio, da su zbog mučenja kome je bio podvrgnut u Zlašu,
21 tom čoveku osujećeni životni planovi i da je pretrpeo gubitak
22 prihoda.

23 Panel stoga zaključuje, da je Žrtva 10 pretrpela telesno
24 oštećenje i duševne patnje s dugoročnim posledicama, kao i
25 materijalnu štetu usled proizvoljnog lišavanja slobode i

1 mučenja, kao ratnih zločina za koje je g. Mustafa oglašen
2 krivim.

3 Sada ću dati kratak pregled obima i stepena štete koju su
4 pretrpele posredne žrtve.

5 Pre svega, Panel se oslonio na zaključke iz prvostepene
6 presude o proizvoljnom lišavanju slobode, mučenju i ubistvu
7 jednog zatvorenika na imanju u Zlašu, za koje je g. Mustafa
8 oglašen krivim. Tog zatvorenika ćemo zvati 'žrtva ubistva'.

9 Panel konstatuje, da su proizvoljno lišavanje slobode,
10 zatvaranje i potom ubistvo te žrtve, kao i prateće okolnosti,
11 imala je pogubne posledice po posredne žrtve. Ti ljudi bili su
12 ožalošćeni, rastrojani i užasnuti. Povrh toga, nisu imali
13 priliku da ožale gubitak člana svoje porodice. To ih je
14 sprečilo da nastave da žive normalno.

15 Panel takođe konstatuje, da su se bol i patnja koju su
16 iskusili članovi porodice, žrtve ubistva, preneli i na sledeću
17 generaciju u porodici.

18 Panel stoga zaključuje da su posrednje žrtve zbog
19 proizvoljnog lišavanja slobode, mučenja i ubistva, kao ratnih
20 zločina za koje je g. Mustafa oglašen krivim, pretrpele
21 duševni bol.

22 Ovim se završavaju zaključci Panela u pogledu obima i
23 stepena štete koju su pretrpele žrtve, a u nastavku sledi
24 izricanje Naloga o reparacijama g. Mustafi.

25 Ovaj Nalog o reparacijama, izriče se g. Mustafi, direktno

1 g. Mustafi. Korisnici prava na reparacije su tri direktne
2 žrtve i pet indirektnih žrtava, kao što je prethodno navedeno.

3 Kad je reč o vrstama i modalitetima reparacija, Panel je
4 utvrdio sledeće.

5 Panel napominje da osuđujuća presuda i izrečena kazna,
6 već predstavljaju izvesni oblik pravne zaštite žrtava u vidu
7 priznanja njihove patnje. Osuđujuća presuda koja je izrečena
8 je takođe pružila priliku žrtvama da traže i dobiju pravdu za
9 krivična dela izvršena protiv njih ili člana njihove porodice
10 pre više od dve decenije. I na kraju, osuđujuća presuda je
11 dodatno potvrdila pravo žrtava, njihovih porodica i zajednica
12 da saznaju istinu.

13 Na osnovu razloga navedenih u Nalogu o reparacijama,
14 Panel je zaključio da kompenzacija dosuđena svakoj žrtvi
15 individualno, predstavlja najadekvatniju vrstu i modalitet
16 reparacija u ovom predmetu.

17 Iako se novcem, kao što je rekla Zastupnica žrtava, ne
18 može povratiti izgubljeni član porodice, niti se ikada mogu
19 sanirati godine provedene u depresiji, nadoknaditi uskraćene
20 mogućnosti za rad i život ispunjen radošću i srećom,
21 kompenzacijom će se u izvesnoj meri obezbediti finansijska
22 pomoć žrtvama.

23 Sada ću govoriti o obimu finansijske obaveze g. Mustafe
24 za isplatu reparacija.

25 Počeću najpre sa zahtevima Zastupnice žrtava. Kada je reč

1 o žrtvi 8, Zastupnica žrtava je tražila najmanje 30,000 evra
2 za materijalnu i nematerijalnu štetu.

3 Kada je reč o Žrtvi 9, Zastupnica žrtava je tražila
4 najmanje 80,000 evra za materijalnu i nematerijalnu štetu.

5 Kad je reč o Žrtvi 10, Zastupnica žrtava je tražila
6 najmanje 60,000 evra za materijalnu i nematerijalnu štetu.

7 Na kraju Zastupnica žrtava je tražila 10,000 evra za
8 Žrtvu 5, Žrtvu 6 i Žrtvu 12. 5,000 za Žrtvu 11, i 2,000 za
9 Žrtvu 13, kao naknadu za duševni bol.

10 Sada ću preći na odluku Panela, u vezi obimom finansijske
11 obaveze g. Mustafe da isplati reparacije.

12 Najpre, g. Mustafa je obavezan da nadoknadi štetu, nanetu
13 svim direktnim i indirektnim žrtvama krivičnog dela za koje je
14 osuđen. Bez obzira na različine vidove krivične odgovornosti
15 po kojima je osuđen, i bez obzira na to, da li su i druga lica
16 doprinela proistekloj šteti.

17 Zatim, Panel treba da odredi iznos za svaku vrstu štete,
18 kao i ukupan iznos finansijske obaveze g. Mustafe, koji u
19 smislu Člana 22(3) Zakona smatra opravdanim.

20 Osim toga, prilikom određivanja iznosa finansijske
21 obaveze g. Mustafe, Panel je uzeo u obzir i visinu štete koju
22 su pretrpele žrtve, kao i zahtev za reparacije koji je podnela
23 Zastupnica žrtava.

24 Panel je takođe uzeo u obzir relevantno zakonodavstvo
25 Kosova. Njime su uređena prava i beneficije različitih

1 kategorija lica pogođenih oružanim sukobom na Kosovu tokom
2 1998. i 1999. Te kategorije obuhvataju borce i civile kojima
3 je naneta šteta tokom oružanog sukoba, lica koja su
4 učestvovala u ratnim naporima i članove porodica preminulih
5 ili nestalih pripadnika OVK ili civila. Panel je odlučio, da
6 data prava i povlastice, smatra referentnim merilom prilikom
7 određivanja odnosa reparacija koji smatra razumnim u kontekstu
8 Kosova.

9 Panel je takođe uzeo u obzir Lerzov izveštaj. Panel
10 napominje da se u tom izveštaju daje gruba procena ekonomskih
11 gubitaka koje su pretrpele direktne žrtve.

12 Isto tako, Panel smatra da ti iznosi nisu nesrazmerni, u
13 odnosu na beneficije predviđene kosovskim zakonodavstvom, kao
14 što je navedeno u prethodnim stavovima.

15 Kada je reč o indirektnim žrtvama, Panel smatra, da su
16 novčani iznosi koje Zastupnica žrtava tražila kao nadoknadu
17 štete nanete tim žrtvama, u skladu sa iznosima koji se odnose
18 na direktne žrtve, iako održavaju drugu vrstu duševne boli.

19 Prema tome, Panel zaključuje, da novčani iznosi koje je
20 tražila Zastupnica žrtava, održavaju obim i stepen štete
21 nanete žrtvama, i da su opravdani u smislu Člana 22(3) Zakona.

22 S obzirom na sve prethodno navedene konstatacije, imajući
23 u vidu obim i stepen štete koje su pretrpele direktne i
24 indirektno žrtve, i ceneći ostale neutvrđene činjenice u
25 korist osuđenog, Panel određuje da je ukupan iznos reparacija

Specijalizovana veća za Kosovo – Osnovni Sud

Nalog za reparaciju (Javna sednica)

Strana 14

1 koji treba da plati t. Mustafa, 207,000 evra.

2 Prema tome, g. Mustafi se nalaže da plati kao naknadu za
3 nanetu štetu:

4 30,000 evra Žrtvi 8;

5 80,000 evra Žrtvi 9;

6 60,000 evra Žrtvi 10;

7 10,000 evra Žrtvi 5, Žrtvi 6 i Žrtvi 12;

8 5,000 evra Žrtvi 11; i

9 2,000 evra Žrtvi 13.

10 Ovim se završava odluka Panela o finansijskoj obavezi g.
11 Mustafe da isplati reparacije.

12 Poslednji deo Naloga o reparacijama, odnosi se na njegovo
13 sprovođenje i izvršenje. Panel napominje, da njegova
14 nadležnost u ovom predmetu prestaje donošenjem ovog Naloga o
15 reparacijama. Panel stoga poziva predsednicu Specijalizovanih
16 veća, da odredi sudski organ, koji će biti zadužen za praćenje
17 i nadzor nad sprovođenjem i izvršenjem ovog Naloga o
18 reparacijama.

19 Kad je reč o izvršenju Naloga o reparacijama, Panel
20 podseća da je isključivo g. Mustafa odgovoran za isplatu
21 žrtvama naknade koju je ovaj Panel dosudio.

22 Panel međutim napominje da u trenutku donošenja Naloga o
23 reparacijama, g. Mustafa ne raspolaže sredstvima, da u
24 potpunosti izvrši naveden nalog. Stoga je Panel konstatovao,
25 da je za potrebe Naloga o reparacijama, g. Mustafa delimično

1 slabog imovinskog stanja. Međutim, Panel je odlučio da izda
2 kao prilog uz ovaj Nalog o reparacijama, odluku, kojom se
3 nalaže dostavljanje evidencije i dokumenata u vezi sa g.
4 Mustafom, kako bi se videlo da li njegova postojeća imovina,
5 može biti upotrebljena za makar delimično izvršenje ovog
6 Naloga o reparacijama. No, bez obzira na to, činjenica da je
7 delimično slabog imovinskog stanja, ne oslobađa g. Mustafu
8 obaveze u odnosu na žrtve, i on je i dalje dužan da isplati
9 punu dosuđenu naknadu.

10 U tom smislu, sudski organ, koji će odrediti Predsednica
11 Specijalizovanih veća, biće zadužen da redovno prati
12 finansijske prilike g. Mustafe u cilju Naloga o reparacijama.
13 S obzirom na finansijske prilike g. Mustafe, Panel ističe da
14 drugi akteri treba da se uključe u izvršenje Naloga o
15 reparacijama. Panel napominje da prvo među tim akterima moglo
16 biti Kosovo.

17 Ministarstvo pravde Kosova je prošle godine dopisom
18 obavestilo Panel, da žrtve krivičnih dela iz nadležnosti
19 Specijalizovanih veća mogu dobiti kompenzaciju ili restituciju
20 iz programa za naknadu štete žrtvama. Taj program je
21 ustanovljen zakonom o nadoknadi štete žrtvama, zločina za
22 slučaj da osuđeno lice nije u mogućnosti da plati dosuđeni
23 iznos, bilo u potpunosti ili delimično, premda je taj zakon
24 nedavno ukinut i zamenjen novim zakonom, ovo izjašnjenje
25 ministarstva pravde jednako je relevantno, i u kontekstu novog

1 zakona.

2 Da bi osigurali anonimnost i bezbednost žrtava koji
3 učestvuju u postupcima pred Specijalizovanim većima, Panel je
4 odlučio da Sekretar bude instanca, koja je u koordinaciji sa
5 Zastupnicom žrtava traži isplatu dosuđene naknade, iz programa
6 za naknadu štete žrtvama zločina.

7 Međutim, da bi se Nalog o reparacijama mogao izvršiti u
8 potpunosti, Panel je skrenuo pažnju da je neophodno iznaći
9 druge načine za njegovo izvršenje, s obzirom na maksimalne
10 sume koje se mogu dodeliti iz programa za naknadu štete
11 žrtvama zločina.

12 Sada ću se osvrnuti na druge načine za izvršenje, tj.
13 uspostavljanje novog sistema za reparaciju -- je [sic] na
14 Kosovu.

15 Panel je uočio, da Kosovo nije preduzelo nikakve
16 proaktivne mere da bude spremno za isplatu reparacija žrtvama
17 krivičnih dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća Kosova.
18 Panel je konstatovao i to da Kosovo pak jeste predvidelo
19 potrebu da pruža finansijsku pomoć -- odbranu, osumnjičenih i
20 optuženih pred Specijalizovanim većima.

21 Panel je isto tako zapazio, da se odredbe kosovskih
22 zakona o šteti i povredama, u kontekstu rata na Kosovu 1998. i
23 1999., tiču isključivo žrtava neprijateljskih snaga, a ne svih
24 žrtava rata na Kosovu. Po mišljenju Panela, tim zakonima vrši
25 se diskriminacija između žrtava tog rata.

1 Panel je istakao, da nije ovlašćen da Kosovu naloži
2 isplatu naknada dosuđenih žrtvama.

3 Međutim, smatrao je da je važno, da podseti Kosovo na
4 obaveze koje ono ima u pogledu prava žrtava na delotvornu
5 pravnu zaštitu zagarantovanu Članom 54 Ustava, i međunarodnim
6 ugovorima. To pravo podrazumeva i dužnost, da se obezbede
7 uslovi neophodni za sprovođenje te zaštite.

8 Panel je stoga pozvao Kosovo, da donese potrebne zakone i
9 uspostavi sistem za reparacije, koje omogućava potpuno
10 obeštećenje žrtava krivičnih dela iz nadležnosti
11 Specijalizovanih veća Kosova. Panel smatra, da bi se time u
12 pravnom sistemu Kosova, postigao jednak tretman za žrtve i
13 osumnjičene optužene pred Specijalizovanim većima.

14 Panel je pored toga naglasio, da prilikom uspostavljanja
15 takvog sistema za naknadu, treba voditi računa da on bude
16 finansiran iz budžeta Kosova, isto kao što se Odbrana
17 osumnjičenih i optuženih pred Specijalizovanim većima Kosova,
18 finansira iz tog budžeta. Po viđenju Panela, takva jednakost u
19 korišćenju budžeta Kosova, vodi ostvarivanju mandata
20 Specijalizovanih veća, definisanog u Članu 1(2) Zakona, koji
21 su Kosovo i države članice Evropske unije, zajedno sa drugim
22 zemljama kontributorima, imale kao cilj, kada su osnivale
23 Specijalizovana veća i finansirale njihov rad.

24 Panel je podvukao da, ukoliko žrtve krivičnih dela iz
25 nadležnosti Specijalizovanih veća Kosova, ne budu mogle da

1 ostvare svoje pravo na reparacije, to će pravo biti
2 obesmišljeno.

3 Iz tog razloga, Panel je takođe dao preporuku, da se na
4 inicijativu Specijalizovanih veća, osnuje fond za žrtve
5 krivičnih dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, za slučaj
6 da Kosovo svoje obaveze prema žrtvama ne ispuni, u razumnom
7 roku putem sistema za reparacije. Taj fond, bi u prvom redu
8 trebalo da finansira Kosovo, a mogu ga finansirati i druge
9 države i donatori koji žele da pruže podršku žrtvama.

10 Stoga, iz razloga koji su ovde bili ukratko izloženi,
11 Panel g. Mustafi izdaje Nalog za reparacije.

12 Nalazi, da su žrtve 8, 9, 10, 5, 6, 12, 11 i 13,
13 zadovoljile standard dokazivanja, zasnova [sic] na oceni
14 verovantnoće, i time dokazale da su žrtve krivičnih dela za
15 koje je g. Mustafa oglašen krivim.

16 Odlučije da odobri reparacije za gorenavedene direktne i
17 indirektne žrtve.

18 Odobrava i individualne reparacije u vidu naknade štete.

19 Dosuđuje žrtvama na ime reparacija iznos od 207,000 evra,
20 koji je g. Mustafa dužan da isplati.

21 Nalaže g. Mustafi, da kao naknadu za nanetu štetu isplati

22 30,000 evra Svedoku 8;

23 80,000 evra Svedoku 9;

24 60,000 evra Svedoku 10;

25 10,000 evra Svedocima 5, 6 i 12;

1 5,000 evra Svedoku 11;
2 i 2,000 evra Svedoku 13.

3 Isplata naknade mora da se izvrši u roku koji odredi
4 sudski organ zadužen za praćenje i nadzor sprovođenja i
5 izvršenja ovog Naloga o reparacijama.

6 Proglašava da je g. Mustafa lice delimično slabog
7 imovinskog stanja za potrebe sprovođenja ovog Naloga o
8 reparacijama.

9 Donosi Odluku kojom se nalaže dostavljanje evidencije i
10 dokumentacije radi sprovođenja Naloga o reparacijama, i izdaje
11 druge Naloge s tim u vezi, priložene uz ovaj Nalog o
12 reparacijama.

13 Nalaže Sekretaru da preduzme neophodne korake, u cilju
14 izvršenja ovog Naloga o reparacijama.

15 Poziva predsednicu Specijalizovanih veća da odredi sudski
16 organ koji će biti zadužen za praćenje i nadzor sprovođenja
17 izvršenja ovog Naloga o reparacijama.

18 Poziva Kosovo, da uspostavi novi sistem za reparacije
19 žrtvama krivičnih dela iz naldežnosti Specijalizovanih veća.

20 Nalaže Sekretaru da javnu redigovanu verziju ovog Naloga
21 o reparacijama prosledi vladi Kosova

22 I daje preporuku za osnivanje, na inicijativu
23 Specijalizovanih veća, fonda za žrtve krivičnih dela iz
24 nadležnosti Specijalizovanih veća, u slučaju da Kosovo u
25 razumnom roku ne ispuni svoje obaveze prema žrtvama,

1 uspostavljanjem sistema za reparacije.

2 Ovim završavamo čitanje sažetka Naloga o reparacijama.

3 Sekretarijat će sada elektronsku verziju naloga izdati,
4 koju će g. Mustafa primiti u pritvorskoj jedinici, a javnosti
5 će biti objavljen čim bude spreman.

6 Ovim se završava prvi Nalog o reparacijama u ovom
7 predmetu.

8 --- Sednica se završava u 12:32 časova.

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25